

מקור המאמר בזהר פרשת נשא דף קכה ע"ב - קכו ע"א
חומר פגם גילוי שער הראש באשה

רְבִי חֲזַקְיָה פָתַח, (תהלים קכח)
אֲשֶׁתְּךָ כְּגֶפֶן פְּרִיָה וְגו'. מֵה גֶפֶן
לֹא מְקַבֵּל עָלֶיהָ אֵלָא מְשֻׁלָּה
- כִּד אֲשֶׁת יִשְׂרָאֵל עוֹמֶדֶת
בְּכַגּוֹן זֶה, שְׁלֹא מְקַבֵּל עָלֶיהָ
אֵלָא אוֹתוֹ בֶּן זוּגָה, כְּמוֹ הַיּוֹנָה
(כַּיּוֹנָה) הַזֶּה שְׁלֹא מְקַבֵּל עָלֶיהָ
אֵלָא אוֹתוֹ בֶּן זוּגָה. וְעַל כֵּן,
כְּגֶפֶן פְּרִיָה בִּירְכָתִי בֵּיתְךָ. מֵה
זֶה פְּרִיָה? כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (דברים כט)
פְּרָה רֵאשׁ. פְּרִיָה - פּוֹרְחַת,
שְׁמוּצִיָּאָה עֲנָפִים לְכָל צַד.
וְאִיפֹה? בִּירְכָתִי בֵּיתְךָ, וְלֹא
לְחוּץ בְּשׁוּק, מְשׁוּם שְׁלֹא תִבֹּא
לְשַׁקֵּר בְּבְרִית עֲלִיּוֹנָה.

וְשִׁלְמָה אָמַר, (משלי ב) הַעֲזֹבֶת
אֵלּוּף נְעוּרֶיהָ וְאֵת בְּרִית אֱלֹהֶיהָ
שָׁכַחָה. מֵה זֶה בְּרִית אֱלֹהֶיהָ?
אוֹתוֹ מְקוֹם שְׁנִקְרָא בְּרִית וְהִיא
הַתְּקַשְׁרָה בּוֹ, בְּגִלְל כִּד בִּירְכָתִי
בֵּיתְךָ.

אָמַר רְבִי חֲזַקְיָה, קָלְלָה תִּבֹּא
עַל אוֹתוֹ אִישׁ שְׁמִשְׂאִיר אֵת
אֲשֶׁתוֹ לְהִרְאוֹת עִם שְׁעֵרוֹת
רֵאשָׁה בְּחוּץ, וְזֶה אֶחָד מֵאוֹתָם
צְנִיעוּת שֶׁל הַבַּיִת. וְאִשָּׁה
וְגוֹרְמַת לְבַנְיָה שְׁלֹא יִחְשְׁבוּ בְּדוֹר,

רְבִי חֲזַקְיָה פָתַח, (תהלים קכח)
אֲשֶׁתְּךָ כְּגֶפֶן פְּרִיָה וְגו',
מֵה גֶפֶן לֹא מְקַבֵּל עָלֶיהָ אֵלָא מְדִידִיָה, כִּד
אֲתַתָּא דִּישְׂרָאֵל, קִיִּימָא בְּהֵאֵי גּוּוֹנָא, דְּלֹא מְקַבֵּלָא
עָלָה אֵלָא הֵהוּא בַר זוּגָה. כְּשִׁפְנִינָא (נ"א כְּתוּרָא) דָּא,
דְּלֹא מְקַבֵּלָא אֵלָא הֵהוּא בַר זוּגָה. וְעַל דָּא כְּגֶפֶן
פְּרִיָה בִּירְכָתִי בֵּיתְךָ. מֵהוּ פְּרִיָה. כְּמָה דְּאֵת אָמַר
(דברים כט) פְּרָה רֵאשׁ. פְּרִיָה: פּוֹרְחַת, דְּאִפִּיקַת עֲנָפִים
לְכָל סְטָרָא. וְאֵן. בִּירְכָתִי בֵּיתְךָ, וְלֹא לְבַר בְּשׁוּקָא,
בְּגִין דְּלֹא תִיתִי לְשַׁקְרָא בְּבְרִית עֲלָאָה.

וְשִׁלְמָה אָמַר, (משלי ב) הַעֲזֹבֶת אֵלּוּף נְעוּרֶיהָ וְאֵת
בְּרִית אֱלֹהֶיהָ שָׁכַחָה. מָאֵן בְּרִית אֱלֹהֶיהָ.
הֵהוּא אֲתָר דְּאִקְרִי בְּרִית. וְהִיא אֲתַקְשְׁרָא בִּיהָ, בְּגִין
כִּד בִּירְכָתִי בֵּיתְךָ.

אָמַר רְבִי חֲזַקְיָה, תּוֹנְבָא לִיתִי עַל הֵהוּא בַר נָשׁ,
דְּשָׁבַק לְאַנְתִּיתִיהָ דְּתַתְּחוּי מְשַׁעְרָא דִּרִישָׁה
לְבַר. וְדָא הוּא חַד מֵאֵינוּן צְנִיעוּתָא דְּבֵיתָה. וְאֲתַתָּא
דְּאִפִּיקַת מְשַׁעְרָא דִּרִישָׁה לְבַר, לְאֲתַתְּקִנָּא בִּיהָ, גָּרִים
מִסְּפָנוּתָא לְבֵיתָא. וְגָרִים לְבִנְתָּא דְּלֹא יִתְחַשְׁבוּן
שְׁמוּצִיָּאָה מְשַׁעְרוֹת רֵאשָׁה הַחוּצָה לְהַתְּקַן בּוֹ, גּוֹרְמַת עֲנִי לְבֵיתָא,

בְּדָרָא. וְגָרִים מְלָה אַחְרָא דְשִׁרְיָא בְּבֵיתָא. מָאן גָּרִים
 דָּא. הֵהוּא שְׁעָרָא דְאַתְחַזִּי מִרִישָׁה לְבַר. וּמַה בְּבֵיתָא
 הַאי, כָּל שְׁכֵן בְּשׁוּקָא, וְכָל שְׁכֵן חֲצִיפוּתָא אַחְרָא.
 וּבְגִין כֶּךָ אֶשְׁתֵּד כְּגַפְנָן פּוֹרְיָה בִירְכְתֵי בֵיתְךָ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, שְׁעָרָא דְרִישָׁא ^(דף קכ"ו ע"א) דְאַתְתָּא
 דְאַתְגַּלְיָא, גָּרִים שְׁעָרָא אַחְרָא לְאַתְגַּלְיָא,
 וְלֹא פְגַמָּא לָהּ. בְּגִין כֶּךָ, בְּעֵיָא אַתְתָּא דְאַפִּילוּ טְסִירִי
 דְבֵיתָא, לֹא יַחְמוֹן שְׁעָרָא חַד מִרִישָׁא, כָּל שְׁכֵן לְבַר.
 תָּא חַזִּי, כְּמַה בְּדְכוּרָא שְׁעָרָא הוּא חוּמְרָא דְכָלָא,
 הַכִּי נָמִי לְנוֹקְבָא. פּוּק חָמִי, כְּמַה פְּגִימוּ גָרִים
 הֵהוּא שְׁעָרָא דְאַתְתָּא. גָּרִים לְעֵילָא, גָּרִים לְתַתָּא,
 גָּרִים לְבַעְלָה דְאַתְלַפְיָא, גָּרִים מְסַכְנוּתָא, גָּרִים מְלָה
 אַחְרָא בְּבֵיתָא, גָּרִים דִּיסְתְּלַק חֲשִׁיבוּתָא מְפַנְהָא.
 רַחֲמָנָא לִישׁוּבוֹן, מַחְצִיפוּ דְלֵהוֹן.

וְעַל דָּא, בְּעֵיָא אַתְתָּא לְאַתְכַּפְיָא, בְּזִוּוּתֵי דְבֵיתָא.
 וְאִי עֲבָדַת כֵּן מַה כְּתִיב, ^(תהלים קכח) בְּנִיד כְּשִׁתְּלִי
 זִיתִים. מַהוּ כְּשִׁתְּלִי זִיתִים. מַה זִית דָּא, בֵּין בְּסִתּוּוּא,
 בֵּין בְּקִיטָא, לֹא אַתְאָבִידוּ טְרַפּוּי, וְתַדִּיר אֶשְׁתַּכַּח
 בֵּיהּ חֲשִׁיבוּת יִתִיר עַל שְׂאָר אֵילָנִין. כֶּךָ בְּנֵהָא
 יִסְתְּלִקוֹן בְּחֲשִׁיבוּ עַל שְׂאָר בְּנֵי עָלְמָא. וְלֹא עוֹד אֶלָּא
 דְבַעְלָה מִתְבָּרַךְ בְּכָלָא, בְּבִרְכָאן דְלְעֵילָא, בְּבִרְכָאן
 חֲשִׁיבוּת יִתְרָה עַל שְׂאָר הָאֵילָנוֹת - כֶּךָ בְּנֵיהּ יַעֲלוּ בְּחֲשִׁיבוּת עַל שְׂאָר בְּנֵי הָעוֹלָם. וְלֹא עוֹד,
 אֶלָּא שְׁבַעְלָה מִתְבָּרַךְ בְּכָל: בְּבִרְכּוֹת שְׁלַמְעָלָה, בְּבִרְכּוֹת שְׁלַמְטָה, בְּעֶשֶׂר, בְּבָנִים וּבְכַנֵּי בָנִים. זֶהוּ

וְגוֹרְמַת דְבַר אַחַר שְׁשׁוּרָה
 בְּבֵית. מִי גָרַם זֶה? אוֹתוֹ שְׁעַר
 שְׁנֵרָאָה מִרִישָׁה חֲחוּצָה. וּמַה
 בְּבֵית כֶּךָ - כָּל שְׁכֵן בְּשׁוּק, וְכָל
 שְׁכֵן חֲצִיפוּת אַחְרַת. וּמִשׁוּם זֶה,
 אֶשְׁתֵּד כְּגַפְנָן פּוֹרְיָה בִירְכְתֵי
 בֵיתְךָ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, שְׁעַר רִאשׁ
 הָאִשָּׁה שְׁמַתְגַּלָּה, גוֹרַם לְשְׁעַר
 אַחַר לְהַתְגַּלוּת וְלַפְגָּם אוֹתָהּ.
 מִשׁוּם כֶּךָ צְרִיכָה אִשָּׁה שְׂאֶפְלוּ
 קוֹרוֹת בֵּיתָה לֹא יִירְאוּ שְׁעָרָה
 אַחַת מִרִישָׁה, וְכָל שְׁכֵן בְּחוּץ.
 בֹּא רֵאֵה, כְּמוֹ שְׁבַזְכֹּר הַשְׁעַר
 הוּא חֲמַרְת הַכֹּל - כֶּךָ גַּם
 לְנִקְבָה. צֹא וּרְאֵה כְּמַה פְּגַם
 גוֹרַם אוֹתוֹ שְׁעַר הָאִשָּׁה: גוֹרַם
 לְמַעְלָה וְגוֹרַם לְמַטָּה, גוֹרַם
 לְבַעְלָה לְהַתְקַלֵּל, גוֹרַם עֲנִי,
 וְגוֹרַם דְבַר אַחַר בְּבֵית, גוֹרַם
 שְׁתַּסְתְּלַק חֲשִׁיבוּת מְבַנְיָה.
 הֲרַחֲמֵן יַצִּילֵנוּ מִחֲצִיפוּתָן.

וְעַל כֶּךָ צְרִיכָה אִשָּׁה
 לְהַתְכַּפּוֹת בְּזוּיוֹת בֵּיתָה. וְאִם
 עוֹשָׂה כֶּךָ, מַה כְּתוּב? ^(תהלים קכח)
 בְּנִיד כְּשִׁתְּלִי זִיתִים. מַה זֶה
 כְּשִׁתְּלִי זִיתִים? מַה זִית זֶה, בֵּין
 בְּסִתּוֹ בֵּין בְּקִיץ לֹא אוֹבְדִים
 עָלָיו, וְתַמִּיד נִמְצָאת בּוֹ
 חֲשִׁיבוּת יִתְרָה עַל שְׂאָר הָאֵילָנוֹת - כֶּךָ בְּנֵיהּ יַעֲלוּ בְּחֲשִׁיבוּת עַל שְׂאָר בְּנֵי הָעוֹלָם. וְלֹא עוֹד,
 אֶלָּא שְׁבַעְלָה מִתְבָּרַךְ בְּכָל: בְּבִרְכּוֹת שְׁלַמְעָלָה, בְּבִרְכּוֹת שְׁלַמְטָה, בְּעֶשֶׂר, בְּבָנִים וּבְכַנֵּי בָנִים. זֶהוּ

דְּלִתְתָא, בְּעוֹתָרָא, בְּבִנְיָן, בְּבִנְיָן. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים קכח) **הִנֵּה כִּי בֵּן יְבוֹרֵךְ גָּבֵר יָרָא יי. וְכְּתִיב** (תהלים קכח) **יְבָרְכֶךָ ה' מְצִיּוֹן וְרֵאָה בְּטוֹב יְרוּשָׁלַיִם כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ וְרֵאָה בָנִים לְבָנֶיךָ שָׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל.** (ישׂראל סבא קד׳ישׂא).

שְׁכָתוֹב (שם) הִנֵּה כִּי בֵּן יְבוֹרֵךְ גָּבֵר יָרָא ה'. וְכְּתוֹב, יְבָרְכֶךָ ה' מְצִיּוֹן וְרֵאָה בְּטוֹב יְרוּשָׁלַם כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ וְרֵאָה בָנִים לְבָנֶיךָ שָׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל. (ישׂראל הַזְּמַן הַקְּדוֹשׁ)

סֵפֶר אֹר הַזְּהָר (עמוד 287)

אחי ורעי, אם כל כך גדולה לשמים שיאו ומעלתו וכמה תקיף חילא דהאי אילנא רבכי של למוד ספר הזהר הקדוש, ושרש בארץ גועו לשלח רצועים חפשי מן הגלות המר, האיר לא יתלהב לב האדם להאיר און לשמע בלמודים לקבע שעור קבוע בכל יום בזהר הקדוש ובתקונים ושאר ספרי המקבלים בו.
(יסוד ושרש העבודה, שערי הששי, שער הניצוץ)

ה) לעולם יקדים אדם למוד הנגלה להנסתר

ובזה יובן [אמרם וזכונם לברכה] לעולם יעסק אדם בתורה שלא לשמה, דהינו בלבושי התורה שנק' קשוטי התורה והלכ"ה אותיות הכל"ה, שיעסק תחלה בנגלה, שמתוך כך יבוא לשמה, שהיא דבקה חשקה חפצה בו יתברך שהוא לשמה בפנימיות התורה שהיא שמו יתברך ממש שנקרא תורת השם, וקל להבין.

ו) סודות התורה הם אור הנפש

עקר שלמות אדם דלא ייעול בכסופא לעלמא דאתי הוא למוד התורה, כי כמו שהלחם הוא מזון הגוף, בן ממש לבו לחמו בלחמו, התורה היא מזון הנפש, וכמו שהיון והמעדנים מאירין לגוף לחזקו, בן ממש ויותר סודות התורה הם אור הנפש להאירה בש"ע נהורין. ועל כל פנים מי שאינו עוסק בפשטות התורה הרי הוא מת ברעב בעולם הבא, ומי שאינו מאיר לנפשו סודות הזהר וכתבי מרן נדחו מענונא וכסופא בעלמא דאתי, אם לא שהוא תומך התורה אזי זוכה ויושב בישיבה של מעלה וזעירין אינון.
(הקדמת מורינו הרב רבי יצחק אזויק מקאמאראנא זכר צדיק וקדוש לברכה לפרושו על משניות)

— פֶּרֶק י —

חדש אלול ראוי ללמוד התקונים בשפי

א) גדל מעלת אמירת תקונים בחדש אלול, שמזכר הנפש רוח ונשמה

אנשי מעשה נהיגי לומר בכל יום מאותם ארבעים יום שמראש חדש אלול עד אחר יום כפורים איזה דפים מספר הקדוש תקוני הזהר, ומכונים לגמר כל הספר עד יום הכפורים. ועין בספרים שהלהיבו מאד על למוד התקוני זהר בארבעים יום אלול. ואף שאינו מבין, מכל מקום הלשון של הזהר הקדוש והתקונים מסגל מאד לנשמה.
(מטה אפרים סימן תקפ"א סעיף קטן י"ו)
כבר נהגו גם בן חסידים ואנשי מעשה בכל יום מאותן מ' ימים שמערב ראש חדש אלול עד יום הכפורים, בספר הקדוש תקוני הזהר, כי למוד בימים הקדושים אלול מטהר הגוף והנשמה, וסגלתו לקרב הגאלה במהרה בימינו אמן.
(קצה המטה למטה אפרים שם סעיף קטן כ"ג)

ב) אשרי למי שישלים ספר תקונים בימים הללו

בשם הרב זכרוננו לברכה: אשרי למי שישלים ספר תקונים בימים הללו. (מטה אפרים סימן תר"ג סעיף קטן ט') כמה ארכ"ן הוא זה, מרפא וארוכה למוד הזה, באשר העד העיד בנו עדות נאמנה, הרב הקדוש האר"י זכותו ונן עלינו, ויהי עדי"ו אמונה, שכל הרגיל בלמוד הזהר הקדוש אף על פי שאין לו חלק בבינה, מזכר את נפש רוח נשמה כבן או"ר באי"ם לבינה, ובפרט בספר התקונים הינו דאהניא ליה, תעל"ה באיתג"ה שקי"ד לי"ה, ותקנת הקדמונים ללמד בספר התקונים מראש חדש אלול עד יום הכפורים לברר אכל מתוך פסלת שדרך התינוק לפר"ר, בלמוד זה בא עדי ברורי"ן בפרק זה בורה. וקימו וקבלו היהודים עליהם ועל זרעם, בנדבות הלב המתנדבים בעם, ועליהם קבענום חובה, ללמד דבר יום ביומו אז ירדו לשעורי"ן שעורא וזוטא ושעורא רבה.
(הקדמת הרב המביא לבית הדפוס ספר התקונים דפוס ליוורנו, כבוד הרב רבי יצחק פרחי זכותו ונן עלינו)